

[K. B. Andersen.]

den fremtidige udbygning og en reform af folkeskolen, at det må være rigtigt at frede disse to klasser i denne omgang.

Også bemyndigelsen til at fastsætte maksimum for de egentlige undervisningstimer er nødvendig. Det drejer sig ikke om at pille ved de minimumstal, skoleloven angiver, men er en foranstaltning, der udelukkende har sigte på de kommuner, der har flere undervisningstimer, end loven foreskriver. Forhåbentlig vil det være muligt at vinde i kvalitet, hvad der her ofres i kvantitet.

Meget vigtig er den sidste bestemmelse i lovforslaget, bestemmelsen om, at undervisningsministeren kan modsætte sig nynormering af lærerembeder i de velforsynede kommuner til fordel for de kommuner, der ikke kan få embederne besat. Det er et skridt, som vil vække beklagelse hos de kommuner, der vil ofre noget på deres skolevæsen, men herved bliver bremsset i deres bestræbelser, men jeg må alligevel være enig med bladet Folkeskolen, der den 1. december 1961 gav udtryk for, at det er den skæve fordeling af lærere landet over, der må rådes bod på, og tilføjer — jeg beder om tilfaldelse til et par korte citater —:

„det er en rationel indstilling; når der er mangel på en vare, må man rationere og sikre en ligelig fordeling“,

og senere i samme artikel siger Danmarks Lærerforenings blad det afgørende ord i situationen, nemlig at et lands skolevæsen i en nødsituation har

„krav på at blive behandlet som en helhed.“

Det er netop sagen. Der må ydes ofre hist og her for helhedens skyld, og helheden er her ikke blot et abstrakt begreb; men børnene i de egne af landet, der i disse år i særlig grad har måttet bære lærermangelens byrde.

Den forståelse af helheden, som Danmarks Lærerforening lægger for dagen i denne artikel, deles desværre ikke af alle. Ifølge meddelelser i dagspressen har seminarieeleverne i 4 københavnske seminarier protesteret over for forslaget, der efter deres mening betyder en stavnsbinding af lærerne. Er det nu virkelig så angribeligt, at det samfund, der investerer omkring, jeg ved ikke hvor meget, skal vi sige omkring

20 000-25 000 kr. pr. seminarieuddannet lærer, beder de unge lærere om at søge de embeder, der trænger mest til at blive besat, i stedet for at søge til de områder, hvor lærermangelen er overvundet eller dog ikke føles så hårdt? Der er ikke tale om at flytte en eneste, udelukkende om at undgå, at kløften mellem velforsynede og underforsynede skoler stadig øges. Der er endnu langt til franske tilstande, som jeg ikke håber vi når til, hvor man kan anbringe den færdiguddannede lærer, hvor som helst i landet der er mest brug for ham eller hende. I så fald kunne der måske være grund til at protestere.

To midler til afhjælpning af lærermangel, oven i købet den akutte lærermangel, nævner den højtærede minister ikke i forslaget. Det ene drejer sig om nye midler til at kalde de reserver frem, der består i uddannede lærere, som ikke er beskæftiget i skolen i dag. Jeg tænker her i første række på de kvindelige lærere, der f. eks. på grund af familiemæssige pligter er hørt op med at undervise. De repræsenterer først og fremmest megen faglig kunnen, og derudover repræsenterer de mange, mange millioner i investeringer. Har vi råd til at undlade at gøre alle hæderlige forsøg på at få dem til at gå ind i skolearbejdet igen? Det vil næppe blive i form af hele embeder, men måske enkelte dage, enkelte fag, enkelte timer. Er der udvist tilstrækkelig megen smidighed på dette punkt?

Det andet ret hurtigt virkende middel må være en øget tilgang af faglærere med nogen pædagogisk baggrund. Det er nok nævnt her som led i en nødforanstaltning, men ikke fremover tænkt alene som en nødforanstaltning. Der er så mange af de nye fagområder, der må være fremmede for lærere med en almindelig seminarieuddannelse, at faglærerne direkte må imødekomme et behov i skolen i dag. Når man f. eks. kigger i den brune betænkning, kan man ikke undgå at falde over mange undervisningsopgaver, der ligger helt anderledes oplagt for en faglærer og en faguddannet mand end for en seminarieuddannet lærer. Jeg mener at kende adskillige lærere, der ville betakke sig for at blive sat til at bistå store drenge i værkstedsundervisning, i træfag, byggefag eller metalfag. Vel ved jeg, at der ikke skal gives en egentlig fag-